

รายงานการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้
เรื่อง

การพัฒนาพฤติกรรมการไม่เก็บของเล่น เด็กปฐมวัย
ชั้นอนุบาลปีที่ 1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโรงเรียนอนุบาลห้วยคต จังหวัดอุทัยธานี
โดยใช้นิทาน

นางสาวปัทมา วชิระสูตร

มหาวิทยาลัยสวนดุสิต
ปีการศึกษา 2560

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	ก
กิตติกรรมประกาศ	ข
สารบัญ	ค
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญ	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
ขอบเขตการวิจัย	2
สมมติฐานการวิจัย	2
คำจำกัดความที่ใช้ในงานวิจัย	2
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	2
บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
ความหมายของพฤติกรรม	3
ประเภทของพฤติกรรม	3
ปัจจัยที่สำคัญที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาการพฤติกรรมมนุษย์	4
ความหมายของนิทาน	4
หลักการเล่านิทาน	4
วิธีการเล่านิทาน	6
ประโยชน์และคุณค่าของนิทาน	8
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	8

	หน้า
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	
ประชากรและการสุ่มกลุ่มตัวอย่าง	10
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	10
การพัฒนาประสิทธิภาพ	10
การเก็บรวบรวมข้อมูล	11
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้	12
 บทที่ 4 ผลการวิจัย	 14
 บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
วิธีวิจัย	
อภิปรายผลการวิจัย	21
ข้อเสนอแนะ	22
 บรรณานุกรม	 ...
 ภาคผนวก	 ...
ภาคผนวก ก	...
ภาคผนวก ข	
ภาคผนวก ค	

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยพุทธศักราช 2546 ต้องการให้เด็กทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการ ตลอดจนการเรียนรู้ที่เหมาะสม ด้วยปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กกับพ่อแม่ เด็กกับผู้เลี้ยงดูหรือบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาเด็กปฐมวัยเพื่อให้มีโอกาสพัฒนาตนเองตามลำดับขั้นของพัฒนาการทุกด้านอย่างสมดุลและเต็มศักยภาพด้วยการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาการที่ครอบคลุมเด็กปฐมวัยทุกประเภท ยึดหลักการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และวิถีชีวิตของเด็กตามบริบทของชุมชน สังคมและวัฒนธรรมไทย พัฒนาเด็กโดยองค์รวมผ่านการเล่นและกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้สามารถดำรงชีวิตประจำวันอย่างมีคุณภาพและมีความสุข ประสานความร่วมมือระหว่างครอบครัว ชุมชนและสถานศึกษาในการพาเด็ก (กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 : คำนำ)

จากหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ได้ส่งเสริมพัฒนาการเด็กผ่านการเล่นและกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัยโดยถือว่าการเล่นเป็นงานของเด็ก เด็กเรียนรู้จากการเรียนปนเล่น ผลจากการวิเคราะห์พัฒนาการและคุณลักษณะตามวัยของเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 1 ในความรับผิดชอบ พบว่า ในภาคเรียนที่ 1 ของทุกปีการศึกษา เด็กส่วนมากมีคุณลักษณะตามวัยไม่สอดคล้องกับความต้องการของหลักสูตร โดยเฉพาะอย่างยิ่งคุณลักษณะตามวัยด้านอารมณ์จิตใจเรื่องคุณธรรมและจิตใจที่ดีงาม ซึ่งสังเกตจากการเก็บของเล่น เด็กๆจะเก็บของเล่นไม่ถูกที่ บางคนเมื่อถึงเวลาเก็บจะเก็บของเล่นอย่างเชื่องช้า เก็บของเล่นมาปะปนกัน โยนของเล่นส่งเสียงดัง ทำให้ของเล่นชำรุดเสียหาย จากการวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาพบว่ายังขาดกระบวนการอบรมดูแลและการเลี้ยงดูที่เหมาะสมกับวัยและพัฒนาการของเด็ก เนื่องจากสภาพเศรษฐกิจ สังคมของครอบครัว การไม่ตระหนักและเห็นความสำคัญของผู้ปกครองและผู้เกี่ยวข้อง ตลอดจนการมีภารกิจรับผิดชอบมากเกินไปของครูผู้สอน เช่น เมื่อผู้ใหญ่ไม่มีเวลาอบรมเด็กและขาดการดูแลที่ถูกต้อง เมื่อเด็กเล่นของเล่นเสร็จผู้ใหญ่จะคอยเก็บให้ ทำให้เด็กไม่เคยชินกับการเก็บของเล่นด้วยตนเอง เด็กบางคนมีความคับข้องใจ เพราะถูกบังคับมากเกินไปจึงมีพฤติกรรมเพื่อเรียกร้องความสนใจด้วยการขว้างปาของเล่น หยิบของเล่นที่โรงเรียนกลับไปเล่นที่บ้าน เด็กที่ซุกซนผิดปกติดังกล่าวก็เป็นเด็กที่พ่อแม่รักมาก ตามใจและปกป้องมากเกินไป ส่วนเด็กที่มีพฤติกรรมก้าวร้าว มักจะเป็นเด็กที่พ่อแม่ไม่ต้องการเกลียดชังและทอดทิ้งให้อยู่คนเดียวจากสาเหตุดังกล่าวข้างต้นผู้วิจัยจึงเห็นความสำคัญในการแก้ปัญหาพฤติกรรมการเล่นของเด็ก จึงแก้ปัญหาโดยใช้นิทาน เพื่อให้เด็กได้พัฒนาพฤติกรรมการเล่นให้เป็นที่ มีความเต็มใจและมีความสุขที่เก็บของเล่นได้อย่างเรียบร้อยต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาพฤติกรรมการไม่เก็บของเล่น ของเด็กปฐมวัย

ขอบเขตการวิจัย

1. กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยคือเด็กชั้นปฐมวัยอนุบาลปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโรงเรียนอนุบาลห้วยคต จังหวัดอุทัยธานี
2. เนื้อหาการวิจัย
การเล่นนิทานเพื่อพฤติกรรมการเก็บของเล่น ของเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 1 จำนวน 1 ชุด มี 3 เล่ม
3. ระยะเวลา
ระยะเวลา 3 สัปดาห์ วันละ 20 นาที
4. ตัวแปรได้แก่
ตัวแปรต้น ได้แก่ นิทาน เรื่องนานาเก็บของเล่น, กระรอกน้อยไม่มีระเบียบ, หินก้อนหนึ่งไม่เก็บของเล่น
ตัวแปรตาม ได้แก่ การพัฒนาพฤติกรรมการไม่เก็บของเล่น

สมมติฐานการวิจัย

หลังการใช้นิทาน เด็กมีพฤติกรรมการเก็บของเล่นที่ดีขึ้น

นิยามศัพท์

1. เด็กปฐมวัย หมายถึง เด็กชาย-หญิง อายุระหว่าง 3-4 ปี จำนวน 10 คนที่กำลังศึกษาอยู่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโรงเรียนอนุบาลห้วยคต จังหวัดอุทัยธานี
  2. นิทาน หมายถึง เรื่องสั้นที่แต่งขึ้นเพื่อใช้พัฒนาพฤติกรรมการเก็บของเล่น จำนวน 3 เล่ม
- ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เด็กได้รับพัฒนาพฤติกรรมการเก็บของเล่นมากขึ้น
2. ครูได้พัฒนาสื่อเพื่อใช้ในการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษางานวิจัยเรื่องการพัฒนาพฤติกรรมการเล่นของเด็กปฐมวัย ระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโรงเรียนอนุบาลห้วยคต จังหวัดอุทัยธานี โดยใช้นิทาน ผู้ศึกษาวิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมเด็ก
  - 1.1 ความหมายพฤติกรรม
  - 1.2 ประเภทของพฤติกรรม
  - 1.3 ปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาการและพฤติกรรมของมนุษย์
2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของการเล่านิทาน
  - 2.1 ความหมายของการเล่านิทาน
  - 2.2 หลักการเล่านิทาน
  - 2.3 วิธีการเล่านิทาน
  - 2.4 ประโยชน์และคุณค่าของนิทาน

1.1 ความหมายพฤติกรรม(behavior)

เวดและทาวริส (Wade and Tavis 1999 : 245) อธิบายว่า พฤติกรรมคือการกระทำของคนเราที่สังเกตได้ ซิมบาร์โดและเกอร์ริก (Zimbardo and Gerrig 1999 : 3) อธิบายว่า พฤติกรรมเป็นการกระทำของบุคคลเพื่อปรับตัวต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่สังเกตได้ และลาเฮย์ (Lahey 2001 : 5) กล่าวว่า พฤติกรรมเป็นการประพฤติปฏิบัติของบุคคลที่สามารถสังเกตได้จากความหมายและคำอธิบายที่อ้างอิงไว้ อาจกล่าวได้ว่าพฤติกรรมคือการกระทำ ของบุคคลในทุกลักษณะ ทั้งที่เป็นโดยธรรมชาติทางสรีระและที่จงใจกระทำ ซึ่งอาจจะรู้ตัวหรือไม่รู้ตัว และ เป็นการกระทำที่สังเกตได้โดยอาจใช้ประสาทสัมผัสธรรมดาหรือใช้เครื่องมือช่วยการสังเกต

1.2 ประเภทของพฤติกรรม

การศึกษาพฤติกรรมยุคปัจจุบันไม่เน้นการแบ่งประเภทของพฤติกรรมนัก แต่ในที่นี้ได้พิจารณาเห็นว่าการแบ่งประเภทของพฤติกรรมจะช่วยให้เข้าใจแนวทางการพัฒนาพฤติกรรมได้ง่ายขึ้น ซึ่งนักจิตวิทยานิยมแบ่งพฤติกรรมได้เป็น 2 ประเภท ดังนี้

1.3.1) พฤติกรรมภายนอก (overt behavior) เป็นพฤติกรรมที่สังเกตได้โดยชัดเจนแยกได้
อีกเป็น 2 ชนิดคือ

1.3.1.1 พฤติกรรมที่สังเกตได้โดยไม่ต้องใช้เครื่องมือช่วย เช่น การพูด การหัวเราะ การร้องไห้ การเคลื่อนไหวของร่างกาย หรือแม้แต่การเต้นของหัวใจ ซึ่งผู้อื่นสังเกตได้โดยอาศัยประสาทสัมผัส

1.3.1.2 พฤติกรรมที่ต้องใช้เครื่องมือหรือการวิเคราะห์เชิงวิทยาศาสตร์ เช่น การเปลี่ยนแปลงของสารเคมีหรือปริมาณน้ำตาลในกระแสเลือด การทำงานของกระเพาะอาหารและ ลำไส้ ซึ่งไม่สามารถสังเกตได้ด้วยตาเปล่าหรือประสาทสัมผัสเปล่า

1.3.2 พฤติกรรมภายในหรือ “ ความในใจ ” (covert behavior) เป็นพฤติกรรมที่เจ้าตัวเท่า นั้นจึงจะรู้ดี ถ้าไม่บอกใคร ไม่แสดงออกก็ไม่มีใครรู้ได้ดี เช่น การจำ การรับรู้ การเข้าใจ การได้กลิ่น การได้ยิน การฝัน การหิว การโกรธ ความคิด การตัดสินใจ เจตคติ จินตนาการ พฤติกรรมเหล่านี้ อาจมีผลทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางกาย เช่น ขณะใช้ความคิดคลื่นสมองทำงานมาก หรือขณะโกรธปริมาณน้ำตาลในกระแสเลือดมีมาก ซึ่งวัดได้โดยเครื่องมือ แต่ก็ไม่มีใครรู้ละเอียดลงไปได้ว่าเขาคิดอะไร หรือ เขารู้สึกอย่างไร คนรู้ละเอียดคือเจ้าของพฤติกรรมนั้น

1.3 ปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาการและพฤติกรรมของมนุษย์

สามารถแบ่งได้เป็น 2 ปัจจัยหลักๆคือ ด้านปัจจัยด้านพันธุกรรม และด้านสิ่งแวดล้อม เนื่องจากทั้ง 2 ปัจจัยนี้ทำให้บุคคลมีความแตกต่างกันในด้านต่างๆทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา สิ่งที่กำหนดพฤติกรรมมนุษย์ คือ ลักษณะนิสัยส่วนบุคคล และกระบวนการทางสังคมอื่นๆ ซึ่งลักษณะนิสัยนั้นประกอบด้วยความเชื่อ ค่านิยม ทศนคติและบุคลิกภาพ ส่วนกระบวนการทางสังคมที่ไม่เกี่ยวกับลักษณะนิสัยของมนุษย์ คือสิ่งกระตุ้นพฤติกรรมและความเข้มข้นของสิ่งกระตุ้น สถานการณ์ จึงถือได้ว่าปัจจัยทั้งหมดนี้มีส่วนเกี่ยวข้องในการกำหนดพฤติกรรมของมนุษย์

การเรียนรู้ หมายถึง กระบวนการที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่ถาวร หรือเปลี่ยนแปลงศักยภาพในการเกิดพฤติกรรมที่ค่อนข้างถาวร อันเป็นผลจากประสบการณ์ไม่ได้มาจากวุฒิภาวะหรือสัญชาตญาณ

องค์ประกอบการเรียนรู้

ตามความหมายดังกล่าวการเรียนรู้มีสิ่งที่จะต้องคำนึงถึง 5 ประการคือ

การเรียนรู้เป็นกระบวนการ ที่มีลำดับขั้นตอนของการเรียนรู้ เริ่มต้นด้วยการตั้งใจ และการตั้งเป้าหมายของผู้เรียนเป็นสำคัญ เมื่อเกิดพฤติกรรมที่สามารถตอบสนองตามเป้าหมายก็จะเกิดการสะสมสิ่งที่เรียนรู้นั้นแล้วนำไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ใหม่ต่อไป และเมื่อได้รับการเสริมแรงพฤติกรรมนั้นก็จะยิ่งคงทนและเกิดบ่อยขึ้น

การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นนั้นอาจเป็นการเปลี่ยนแปลงในรูปของพฤติกรรมภายนอกที่สังเกตได้ การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นนั้นไม่ได้หมายถึงเปลี่ยนแปลงทางบวกแต่อย่างใดแต่หมายถึงทางลบด้วย การเปลี่ยนแปลงนั้นต้องเป็นการเปลี่ยนแปลงที่ถาวรหรือค่อนข้างถาวรสามารถทำซ้ำๆได้ไม่ให้เกิดเพียงชั่วขณะซึ่งไม่ถือเป็นการเรียนรู้

การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมหรือศักยภาพของพฤติกรรมจะถือว่าเป็นการเรียนรู้ เมื่อเป็นผลจากพฤติกรรมเท่านั้นไม่ใช่การเปลี่ยนแปลงจากสาเหตุอื่น

2.1 ความหมายของนิทาน

นิทาน หมายถึง เรื่องราวที่เล่าต่อ ๆ กันมาเป็นเวลานาน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อความสนุกสนาน เพลิดเพลิน ให้ความรู้ เพื่อให้เป็นคนดีในสังคมได้อย่างมีความสุข และบางครั้งก็สอดแทรกคติหรือคุณธรรมเพื่อสอนใจไปด้วย ในระหว่างการเล่าให้เด็กฟังอาจจะมีการโต้ตอบ

ซักถาม แสดงข้อคิดเห็นและแสดงท่าทางประกอบการเล่าเรื่องก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับจุดมุ่งหมายของการเล่า (วาโร เฟิงส์วีสต์. 2544 : 147)

2.2 หลักการเล่านิทาน หลักการเล่านิทานสำหรับเด็กปฐมวัย มีหลักดังต่อไปนี้

1. การเลือกนิทานสำหรับเด็กปฐมวัย การเลือกนิทานสำหรับนำมาเล่า หรืออ่าน ให้เด็กปฐมวัยฟัง เป็นเรื่องที่ครูจะต้องพิถีพิถัน และพิจารณาเรื่องที่จะนำมาเล่าให้รอบคอบ ทั้งนี้เพราะการฟังนิทานเป็นกิจกรรมที่จะส่งผลกระทบต่อจิตใจและพฤติกรรมของเด็ก ดังนั้นเมื่อจะเลือกนิทานมาเล่าหรืออ่านให้เด็กฟัง ครูจึงต้องคำนึงถึงองค์ประกอบทางจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องและใช้ความประณีตละเอียดอ่อนเป็นพิเศษ ลักษณะของนิทานที่ควรเลือกมีลักษณะดังนี้ (ดวงเดือน แสงสว่าง. 2543 : 44)

2. นิทานที่ครูเลือกจะต้องเหมาะสมกับวัย ความพร้อมและวุฒิภาวะของเด็ก ดังได้กล่าวแล้วว่าเด็กยังเล็ก เนื้อเรื่องของนิทานจะต้องเป็นเรื่องที่แสดงข้อเท็จจริงเพื่อให้เด็กเกิดความคิดรวบยอดที่ถูกต้อง สำหรับเด็กโตครูควรนำเรื่องที่แปลก ๆ มหัศจรรย์เพื่อฝันมาเล่าและไม่ควรจะเป็นเรื่องที่ซ้ำกับเรื่องเดิม

3. นิทานเรื่องนั้นสนองความต้องการพื้นฐานและความต้องการตามธรรมชาติของเด็กได้มากน้อยเพียงไร อย่างน้อยที่สุดนิทานเรื่องนั้นจะต้องทำให้เด็กได้รับความสนุกสนานเพลิดเพลิน เช่น มีเรื่องของกิน การเล่นและการท่องเที่ยว เป็นต้น

4. นิทานควรจะได้มีส่วนในการกระตุ้นปลูกฝังจินตนาการของเด็ก เนื้อหาจึงควรมีสิ่งที่เป็นสุนทรียภาพความงดงาม ตื่นตาตื่นใจปรากฏอยู่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงที่เด็กอยู่ในช่วงอายุ 4 – 6 ขวบ ซึ่งเป็นช่วงที่เด็กกำลังพัฒนาความคิดเชิงจินตนาการ ดังนั้นการเลือกเรื่องนิทานมาเล่าหรืออ่านให้เด็กวัยนี้ฟัง ควรจะเลือกเรื่องที่มีการพรรณนาถึงความงามของธรรมชาติ ลักษณะที่แปลกประหลาดน่าพิศวงของสัตว์ ความงามของนางฟ้าหรือความน่าเกลียดน่ากลัวของแม่มด ความน่ารักน่าเอ็นดูของสัตว์ตัวเล็ก ๆ ฯลฯ

5. นิทานที่นำมาเล่าหรืออ่านให้เด็กปฐมวัยฟัง จะต้องเป็นวรรณกรรมที่ดีทั้งโครงเรื่อง พฤติกรรมที่เด่นชัดของตัวละคร แนวความคิดที่สร้างสรรค์ และภาษาที่เหมาะสม ชัดเจน ง่าย และเป็นภาษาที่สวยงาม เสนอแนะวิธีการแก้ปัญหาแก่เด็ก ๆ ในการเผชิญอุปสรรคและความยากลำบากด้วยวิธีการที่สร้างสรรค์ ใช้ความพากเพียร มานะอดทน และสติปัญญาในการแก้ไขปัญหา

6. เลือกนิทานที่มีเนื้อหาหลากหลาย ตัวละครเอกอยู่ในวัยเดียวกับเด็ก แม้ว่าตัวละครจะเป็นสัตว์ก็ต้องมีพฤติกรรมที่มีลักษณะเป็นเด็กเช่นเดียวกับผู้ฟัง ในการเลือกนิทานมาเล่าหรืออ่านแต่ละครั้งควรจะให้เนื้อเรื่องที่แตกต่างกันออกไปหลาย ๆ แนว สำหรับเด็กเล็ก ๆ อาจต้องการฟังเรื่องเดิมซ้ำ ๆ ได้ แต่ถ้าเป็นเด็กที่โตแล้วการนำเรื่องแนวเดียวกันมาเล่าบ่อย ๆ จะทำให้เขาเบื่อหน่ายได้

7. นิทานที่ดีควรจะมีการแทรกบทลงโทษ แต่ต้องเป็นบทลงโทษที่ไม่หยาบคาย สิ่งที่ครูควรระมัดระวังเป็นอย่างยิ่งคือ อย่าเลือกนิทานที่มีบทลงโทษที่มีลักษณะเป็นการกลั่นแกล้ง ให้ผู้อื่นเจ็บปวด เป็นบทลงโทษที่อยู่บนความอับอายของผู้อื่น ซึ่งลักษณะเช่นนี้อาจจะทำให้เด็กเอาอย่างได้

8. นิทานที่มีเนื้อหาสาระที่มุ่งให้เด็กได้ขยายประสบการณ์ ได้รับข้อมูลข่าวสารแปลกใหม่ก็เป็นนิทานที่ครูสมควรจะเลือกมาเล่าให้เด็ก ๆ ฟังโดยพิจารณาให้เหมาะสมกับช่วงอายุ วุฒิภาวะและประสบการณ์พื้นฐานเดิมของเด็ก

9. นิทานที่สมควรแก่การเลือกมาเล่าหรืออ่านให้เด็กฟังควรจะเป็นนิทานที่ช่วยปลูกฝังลักษณะนิสัยที่ดีงามให้แก่เด็ก ๆ ลักษณะตัวเอกที่ปรากฏในนิทานจะต้องเป็นตัวแทนที่ดีสำหรับเด็ก ๆ หรืออาจจะเป็นตัวแทนที่มีพฤติกรรมไม่ดีในเบื้องต้น แล้วกลับแปรเปลี่ยนนิสัยไปในทางที่ถูกต้องดีงาม มีจรรยาบรรณที่น่าชื่นชม และมีพฤติกรรมที่สังคมยอมรับในที่สุด

10. นิทานที่ช่วยเสริมสร้างจริยธรรมและคุณธรรมที่ง่าย ๆ ซึ่งเด็กระดับปฐมวัยสามารถทำได้ เช่น เรื่องที่มีเนื้อหาสาระประเภทชี้แนะให้เด็กรู้จักช่วยเหลือตนเอง เชื่อฟัง พ่อแม่ ครู จัดเก็บของเล่นของใช้ด้วยตนเองได้ รักษาสุขภาพอนามัยส่วนตน อาทิ การแปรงฟัน ซักเสื้อผ้า ขับรถเท้าหวีผม ฯลฯ การปฏิบัติตามกฎระเบียบของบ้านและของโรงเรียน การดูแลรักษาเครื่องใช้ การเอื้อเฟื้อแบ่งปันของเล่นให้เพื่อน การไม่หัวเราะเยาะความพิการของเพื่อนหรือเมื่อเพื่อนได้รับบาดเจ็บ

2.3 วิธีการเล่านิทาน มีขั้นตอนการเตรียมตัวดังต่อไปนี้

1. การเตรียมตัวก่อนเล่านิทาน การเตรียมตัวก่อนเล่านิทานเป็นสิ่งที่จำเป็น โดยเฉพาะผู้ที่เริ่มหัดเล่านิทานใหม่ ๆ ครูบางคนอาจรู้สึกว่าการเล่านิทานเป็นเรื่องยากมาก บางคนอาจคิดว่าจำเป็นต้องจำเนื้อเรื่องให้ได้คำต่อคำ การเล่านิทานไม่มีวิธีใดที่ดีที่สุด เพียงแต่ผู้เล่าจะต้องรู้จักและเข้าใจเรื่องที่เล่าอย่างแจ่มแจ้ง เพื่อให้การเล่านิทานดำเนินไปตามลำดับของเรื่อง และเพื่อป้องกันการลืม ผู้เล่าควรปฏิบัติดังต่อไปนี้ (พรทิพย์ วินโกมินทร์. 2542 : 30 – 32)

2. อ่านเรื่องนั้นโดยตลอดอย่างช้า ๆ แล้วลองคิดสร้างภาพในจินตนาการเกี่ยวกับตัวละครและเหตุการณ์ในเรื่องเป็นลำดับ ปิดหนังสือ ลองคิดทบทวนภาพที่คิดสร้างไว้

3. อ่านเรื่องอีกครั้ง แล้วพิจารณาว่าจะเล่าให้เหมือนกับต้นฉบับเดิมทุกอย่างหรือจะเรียบเรียงคำพูดใหม่ โดยไม่ให้เสียเค้าโครงเรื่องเดิม และรักษาส่วนดีไว้ด้วย และจะตัดข้อความปลีกย่อยตอนใดทิ้งบ้าง

4. เขียนสังเขปเรื่องเป็นข้อ ๆ เพื่อให้เรื่องดำเนินไปตามลำดับไม่สับสน และเพื่อกันลืมควรบันทึกข้อความหรือสำนวนดี ๆ ไว้ พยายามใช้คำพูดของตัวละคร

5. วางแผนที่จะหาวิธีการเริ่มต้นเล่านิทานที่น่าสนใจ หลีกเลี่ยงการบรรยายที่ไม่จำเป็น

6. หาความรู้เกี่ยวกับเรื่องนั้น ๆ เพิ่มเติม เช่น ความรู้เกี่ยวกับตัวละคร ขนบธรรมเนียมประเพณี และสภาพแวดล้อมอื่น ๆ

7. เลือกวิธีการเล่านิทานตามที่เหมาะสม การเล่านิทานทำได้หลายแบบ ตั้งแต่วิธีการอย่างง่าย ๆ คือ การเล่าด้วยปากเปล่า โดยไม่ต้องใช้อุปกรณ์เลย หรืออาจมีอุปกรณ์ประกอบก็ได้

8. ครูควรเตรียมวิธีการบางอย่างที่จะนำมาใช้เพื่อให้เด็กเงียบเสียง และพร้อมที่จะฟังนิทาน เช่น การเล่นกับนิ้ว หรือเพลงสั้น ๆ ที่เด็กสนใจ ฯลฯ วิธีการเหล่านี้จะช่วยให้เด็กได้คลาย

ความกระวนกระวายหรือความอยู่ไม่สุขลงได้ เมื่อครูใช้วิธีการให้เด็กสงบนิ่ง พร้อมทั้งฟังแล้ว ครูจึงเริ่มเล่านิทาน

9. ทดลองเล่า ผู้เริ่มเล่านิทานใหม่ ๆ ควรทดลองเล่าเรื่องนั้นให้ขึ้นใจ โดยหัดเล่าดัง ๆ เพื่อทดสอบน้ำเสียง หรือฝึกเล่าหน้ากระจก เพื่อสังเกตท่าทางของตนเอง ซึ่งศิลปะการเล่านิทานมี 2 อย่างคือ

การใช้เสียง น้ำเสียงหรือเสียงในการเล่า ต้องส่งความรู้สึกให้ผู้ฟังเกิดอารมณ์คล้อยตามผู้เล่า เพราะเสียงจะเป็นสื่อที่แสดงความรู้สึกได้ดี เช่น “เศร้าโศก เสียงต้องเบา ลั่นเครือ กิริยาท่าทางต้องอยู่ในสภาพสิ้นหวัง” “ตื่นเต้น เสียงควรฟังชัดเจน ลั่นรัว” “เสียงผู้ชาย ห้าวใหญ่” “เสียงผู้หญิง นุ่ม แหลมนเล็กน้อย” “การเล่านิทานไม่ควรใช้เสียงระดับเดียวกัน ควรมีสอง ต่ำ หนัก เบา บางที” “อาจขาดหายไป หรือหยุดเล็กน้อย เพื่อเร้าให้ผู้ฟังตั้งใจ สนใจติดตามเรื่องยิ่งขึ้น” และ

ท่าทาง เป็นส่วนประกอบสำคัญที่ต้องสัมพันธ์กับน้ำเสียง ซึ่งจะช่วยนำความรู้สึกของผู้ฟังให้คล้อยตามไปด้วย ผู้เล่าไม่จำเป็นต้องใส่ท่าทางมากนักแต่ต้องสัมพันธ์กับอารมณ์ในขณะที่เล่า ผู้ฟังจึงจะเกิดความรู้สึกคล้อยตาม ผู้เล่าควรใช้ท่าทางประกอบเล็กน้อย เช่น ขยับแขน ขา พยักหน้า โยกตัว หรือทำมือประกอบ ท่าตาโต เมื่อถึงตอนน่ากลัว ตกใจ หวาดเสียว พยายามให้ความรู้สึกออกทางนัยน์ตามากที่สุด และพยายามกวาดสายตามองดูเด็กให้รอบ ๆ

ดังนั้นก่อนเล่านิทาน ผู้เล่าควรถามตัวเองว่าจำสิ่งต่าง ๆ ได้ดีแล้วหรือยัง เช่น การเริ่มต้นของนิทาน ลำดับเหตุการณ์ต่าง ๆ ข้อความที่ไพเราะบางตอน บทสนทนาของตัวละครในเรื่อง ฯลฯ หากยังจำไม่ได้หมด ควรเตรียมตัวใหม่ให้พร้อมก่อนการเล่านิทาน

การเล่านิทานควรดำเนินการดังต่อไปนี้ (พรทิพย์ วินโกมินทร์. 2542 : 32 – 33)

1. จัดผู้ฟังให้นั่งเรียบร้อยและสบาย เป็นกลุ่มหรือครึ่งวงกลมบนเก้าอี้ หรือบนพื้นก็ได้ ควรให้เด็กนั่งหันหลังให้หน้าต่าง จะได้ไม่เห็นสิ่งอื่นที่จะดึงดูดความสนใจไป และควรให้เด็กนั่งห่างจากของเล่นที่จะทำให้วอกแวก ครูอาจหาจากบังไม่ให้เด็กมองเห็นของเล่นเหล่านั้นก็ได้

2. ผู้เล่าควรนั่งบนเก้าอี้เตี้ย ๆ เพื่อให้ผู้ฟังมองเห็นได้อย่างทั่วถึง และได้ยินเสียงผู้เล่าชัดเจน

3. ผู้เล่าต้องใช้เสียงดังพอที่จะได้ยินทั่วถึงกันด้วยเสียงธรรมชาติของตนเองไม่ใช่ตะโกน ต้องออกเสียงชัดเจน จังหวะการพูดให้พอเหมาะ ไม่เร็วหรือช้าเกินไป ใช้น้ำเสียงเหมาะกับตัวละครในเรื่อง ไม่พูดผิด ๆ ถูก ๆ หรือหยุดนานเกินไป เว้นจังหวะให้พอเหมาะ เด็กเล็กมักชอบเลียนเสียงธรรมชาติ เช่น ลมพัด ก็ควรเติมคำว่า “หวิว ๆ” หมาเห่า “โห้ง โห้ง” ฯลฯ ถ้าผู้เล่าใช้เสียงตามธรรมชาติเหล่านั้นมาประกอบด้วยยิ่งดี จะทำให้เด็กสนใจยิ่งขึ้น และผู้ฟังจะมีความรู้สึกเหมือนกับสัมผัสเหตุการณ์นั้นด้วยตนเอง

4. ขณะเล่า อาจทำท่าทางประกอบด้วยก็ได้ แต่ต้องเป็นท่าทางที่น่าดู ไม่ได้แกล้งทำจนผิดธรรมชาติ และอย่าแสดงท่าทางมากเกินไป

5. ผู้เล่าต้องไม่ออกนอกเรื่องหรือเล่าเรื่องอื่นแทรก จะทำให้ผู้ฟังเข้าใจไขว้เขว และอย่าสอดแทรกเรื่องศีลธรรมมากเกินไป จะทำให้เด็กเบื่อ

6. ผู้เล่าจะต้องทำใจให้สนุกไปตามเนื้อเรื่องด้วยต้องไม่ฝืนใจเล่า การเล่านิทานจึงจะออกรสสนุกสนาน
7. พยายามถ่ายทอดเรื่องที่เล่าให้เป็นภาพที่มีชีวิตโดยบรรยายบุคลิกลักษณะของตัวละครให้ชัดเจน บรรยายสถานที่ที่เกิดขึ้นให้มีลักษณะใกล้เคียงความเป็นจริงมากที่สุด และทำให้ผู้ฟังเกิดความรู้สึกว่าตนเองได้เข้าไปนั่งอยู่ ณ ที่นั้นด้วย
8. เลือกพื้นถ้อยคำหรือสำนวนให้เหมาะกับระดับของผู้ฟัง
9. ขณะเล่านิทานทำใจให้สบาย ๆ และมองผู้ฟังอย่างทั่วถึงทุกคน ในขณะที่เล่า หากผู้ฟังแสดงความไม่สนใจ ผู้เล่าควรใช้ไหวพริบแก้ไขวิธีการเล่าให้ตื่นเต้นเร้าใจยิ่งขึ้น
10. ควรคำนึงถึงระยะเวลาให้พอเหมาะกับความสนใจของผู้ฟังด้วย โดยจะต้องดูวัยของผู้ฟังเพราะระดับความสนใจของเด็กในแต่ละวัยแตกต่างกัน เช่น เด็กอายุประมาณ 5 ขวบ จะมีความสนใจประมาณ 15 นาที ดังนั้น นิทานจึงไม่ควรเล่าเกิน 15 – 20 นาที เพราะถ้านานเกินไป เด็กจะเบื่อ และจำนวนเรื่องที่เล่าก็ไม่ควรเล่าเกินคราวละ 2 เรื่อง
11. ควรกำหนดเวลาเผื่อไว้สำหรับคำถามหรือข้อวิจารณ์ของเด็ก แต่ครูไม่ควรตั้งคำถามให้เด็กอภิปราย เพราะจะทำให้เด็กหมดสนุก ถ้าในระหว่างการเล่าเรื่องเด็กขัดจังหวะหรือซักถามครูควรบอกให้รอจนเล่าเรื่องจบก่อนในบางครั้ง การที่เด็กขัดจังหวะซักถาม เป็นสิ่งที่ดี ควรอนุญาตให้เด็กทำได้ แต่การขัดจังหวะบ่อย ๆ จะทำให้เรื่องหมดสนุก ถ้าหากมีเด็กบางคนไม่ยอมฟังเลยในเวลาเล่านิทาน แม้แต่จะให้มานั่งติดกับครูแล้วก็ตาม ครูอาจจัดให้มีผู้เล่านิทานให้เด็กคนนั้นฟังเพียงลำพัง โดยเลือกเรื่องที่เด็กสนใจ

2.4 ประโยชน์และคุณค่าของนิทาน

ประโยชน์และคุณค่าของนิทาน (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2541)

1. สอนความต้องการตามธรรมชาติของเด็ก
  2. ผ่อนคลายความคับข้องใจของเด็ก
  3. ทำให้เด็กมีสมาธิในการฟัง ทำให้ช่วงความสนใจมีมากขึ้น
  4. ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม พฤติกรรม คุณลักษณะที่พึงประสงค์
  5. ส่งเสริมทักษะการเรียนรู้สิ่งแวดล้อมรอบตัวที่เหมาะสมกับวัย
  6. ส่งเสริมพัฒนาการด้านภาษาและความคิดสร้างสรรค์ จินตนาการ
  7. ส่งเสริมความกล้าพูด กล้าแสดงออก เกิดความเชื่อมั่นในตนเอง
- ช่วยให้ผู้ใหญ่และเด็กมีความใกล้ชิดกัน เข้าใจซึ่งกันและกัน

3.งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จินตนา จันร์ดา(2550:บทคัดย่อ)ได้ศึกษาผลของนิทานใฝ่สัมฤทธิ์ต่อการพัฒนาพฤติกรรมรับผิดชอบต่อเด็กปฐมวัย ผลการวิจัยพบว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และพฤติกรรมรับผิดชอบของกลุ่มทดลองหลังได้รับการพัฒนาโดยการใช้นิทานใฝ่สัมฤทธิ์สูงกว่าก่อนได้รับการพัฒนา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เพ็ญศรี อภัยนอก(2552:บทคัดย่อ)ได้ศึกษาผลการใช้นิทานที่มีเหตุผลปรับพฤติกรรมเด็กให้เป็นพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มที่มีผู้ปกครองเล่านิทานที่มีเหตุผลพร้อมการอธิบายชี้แจงเหตุผลประกอบมีคะแนนพฤติกรรมที่พึงประสงค์มากกว่ากลุ่มที่ไม่ได้รับการฟังนิทานใดๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กลุ่มที่มีผู้ปกครองอ่านนิทานที่มีเหตุผลให้ฟังอย่างเดียวมีคะแนนพฤติกรรมที่พึงประสงค์มากกว่ากลุ่มที่ไม่ได้รับการฟังนิทานใดๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กลุ่มที่มีผู้ปกครองเล่านิทานที่มีเหตุผลพร้อมการอธิบายชี้แจงเหตุผลประกอบกับกลุ่มที่มีผู้ปกครองอ่านนิทานที่มีเหตุผลให้ฟังอย่างเดียวมีคะแนนพฤติกรรมที่พึงประสงค์ไม่ต่างกัน กลุ่มที่มีผู้ปกครองอ่านนิทานที่มีเหตุผลพร้อมการอธิบายชี้แจงเหตุผลประกอบมีคะแนนพฤติกรรมที่พึงประสงค์หลังการทดลองมากกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กลุ่มที่มีผู้ปกครองอ่านนิทานที่มีเหตุผลให้ฟังอย่างเดียวมีคะแนนพฤติกรรมที่พึงประสงค์หลังการทดลองมากกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ปาริชาติ บุญกอง(2555: บทคัดย่อ)ได้ศึกษาความมีวินัยในตนเองด้วยกิจกรรมการจัดเก็บของเล่น พบว่า กิจกรรมการจัดเก็บของเล่น โดยการสร้างแรงจูงใจด้วยนิทานและการแสดงบทบาทสมมติ เพื่อนำไปสู่การสร้างข้อตกลงในการเก็บของเล่น และเสริมแรงด้วยสติ๊กเกอร์รูปหัวใจ นำไปติดที่สมุดเด็กดีซึ่งเด็กได้จัดทำขึ้น เมื่อปฏิบัติตามข้อตกลงได้ครบ 5 วันต่อสัปดาห์ สามารถนำไปแลกสติ๊กเกอร์ที่ตนเองชอบได้ ผลการวิจัยเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาล มีวินัยในตนเองเพิ่มมากขึ้น

รัชณี หลงขาว (2556:บทคัดย่อ)ได้ศึกษาผลของการใช้นิทานที่มีต่อการรับรู้ความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย ผลการวิจัยพบว่า การใช้นิทานส่งผลต่อการรับรู้ความมีระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัยสูงกว่าการจัดประสบการณ์ปกติอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการพัฒนาพฤติกรรมการเล่นไม่เก็บของเล่นให้เป็นระเบียบ สำหรับเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 1 โดยใช้นิทาน ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังนี้

- 1.กลุ่มเป้าหมาย
- 2.เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.การพัฒนาและหาประสิทธิภาพ
- 4.การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 5.การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

3.1 กลุ่มเป้าหมาย

1.กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยคือเด็กชั้นปฐมวัย อนุบาลปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโรงเรียนอนุบาลห้วยคต จังหวัดอุทัยธานี จำนวน 10 คน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษามี 3 ประเภทดังนี้

- 1.แผนการจัดประสบการณ์จำนวน 3 แผน แผนละ 20 นาที 3 สัปดาห์ รวมทั้งหมด 5 ชั่วโมง
  - 1.1 แผนการจัดประสบการณ์ที่ 1 นานาเก็บของเล่น
  - 1.2 แผนการจัดประสบการณ์ที่ 2 กระรอกไม่มีระเบียบ
  - 1.3 แผนการจัดประสบการณ์ที่ 3 หินก้อนไม่เก็บของเล่น
- 2.แบบสังเกตการเก็บของเล่น ของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่1
- 3.นิทาน

3.3 การพัฒนาและหาประสิทธิภาพ

การพัฒนาและหาประสิทธิภาพเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการเล่นไม่เก็บของเล่นชั้นอนุบาลปีที่ 1 ดำเนินการดังนี้

- 1)ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ หลักในการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ แนวคิดรูปแบบการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์
- 2)พัฒนาแบบสังเกตพฤติกรรมการเล่นของเด็ก ดำเนินการดังนี้ 1)ศึกษาเอกสาร ทฤษฎีและหลักการที่เกี่ยวข้องกับสำหรับเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 1 2)ดำเนินการสร้างแบบสังเกต

พฤติกรรมการเล่น สำหรับเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 1 จำนวน 10 ข้อ เป็นแบบ Check List 3) สร้างคู่มือในการดำเนินการสังเกต 4) นำแบบสังเกตที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อปรับปรุงแก้ไขและตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา(IOC) ซึ่งค่า IOC ที่ใช้ได้มีค่าตั้งแต่ .50 ขึ้นไป 5) ปรับปรุงแก้ไขแบบสังเกต แล้วนำไปทดลองใช้กับกลุ่มเป้าหมาย

3) พัฒนารูปแบบนิทาน ดำเนินการดังนี้ 1) กำหนดจุดประสงค์ว่าต้องการสอนอะไรให้กับเด็ก 2) วางโครงเรื่องและตรวจสอบความเหมาะสม 3) ลงมือเขียนตามโครงเรื่องที่วางไว้ 4) ตรวจสอบความถูกต้องของภาษาและวางโครงเรื่อง 5) นำนิทานที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อปรับปรุงแก้ไขและตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา(IOC) ซึ่งค่า IOC ที่ใช้ได้มีค่าตั้งแต่ .50 ขึ้นไป 6) ปรับปรุงแก้ไข แล้วนำไปทดลองใช้กับกลุ่มเป้าหมาย

4) ขึ้นสรุปและประเมินผล

นำแผนการจัดประสบการณ์ แบบสังเกตพฤติกรรม รูปแบบนิทาน จากข้อ 1-3 ให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ตรวจสอบความเหมาะสม ความเป็นไปได้แล้วหาค่าความสอดคล้อง(IOC) มีเกณฑ์ประเมินดังนี้

เห็นว่าสอดคล้อง	ให้คะแนน	+1
ไม่แน่ใจ	ให้คะแนน	0
เห็นว่าไม่สอดคล้อง	ให้คะแนน	-1

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

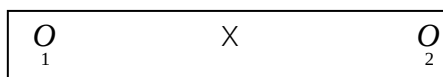
เมื่อ IOC คือ ดัชนีความสอดคล้องของแบบสังเกตพฤติกรรม
 $\sum R$ = ผลรวมคะแนนของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคน
 N = จำนวนผู้เชี่ยวชาญ
 ทั้งนี้ เกณฑ์ IOC อยู่ในระดับเท่ากับ หรือมากกว่า .50 ขึ้นไป ถือว่ามีความสอดคล้อง และคัดเลือกไว้ใช้ ถ้าต่ำกว่า .50 ให้พิจารณาเหตุผลเป็นรายข้อ เพื่อนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุง
 5) ผู้วิจัยปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการไปทดลองใช้การพัฒนาพฤติกรรมการเล่นของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 1 โดยใช้นิทาน มีการดำเนินการดังนี้

1) กำหนดกลุ่มเป้าหมายในการทดลอง คือ เด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 1 อายุ 3-4 ปี ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโรงเรียนอนุบาลห้วยคต จังหวัดอุทัยธานี จำนวน 10 คน ได้มาโดยการเลือกสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) (<http://web.udru.ac.th>)

2) แบบแผนการวิจัย ใช้แบบแผนการวิจัยคือ ทดลองแบบกลุ่มเดียว(One Group Pretest-Posttest Disign) โดยการสังเกตพฤติกรรมก่อนเรียน และหลังเรียนรู้ มีแผนภาพ ดังนี้(มาเรียม นิลพันธุ์, 2551 หน้า 144)

ภาพที่ 3.1 แสดงภาพรูปแบบการศึกษา

เมื่อ O_1 แทน การสังเกตพฤติกรรมก่อนเรียน
 เมื่อ X แทน การสอนโดยใช้นิทาน
 เมื่อ O_2 แทน การสังเกตพฤติกรรมหลังเรียน

การดำเนินการทดสอบในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 เป็นระยะเวลา 3 สัปดาห์ๆ 100 นาที รวมเป็น 5 ชั่วโมง รายละเอียดดังตาราง 3.1

ตารางที่ 3.1 แสดงการทดลองโดยใช้นิทาน

สัปดาห์ที่	แผนการจัด การเรียนรู้ที่	ชื่อแผนการจัดการเรียนรู้	เวลา	เครื่องมือ
1	1	นานาเก็บของเล่น	20	แบบสังเกตพฤติกรรม
2	2	กระรอกน้อยไม่มีระเบียบ	20	แบบสังเกตพฤติกรรม
3	3	หนิงหน่องไม่เก็บของเล่น	20	แบบสังเกตพฤติกรรม

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้เพื่อการประเมินผลการใช้นิทานเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการไม่เก็บของเล่น ของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโรงเรียนอนุบาลห้วยคต จังหวัดอุทัยธานี มีการดำเนินการ ดังนี้

รวบรวมข้อมูลที่ได้จากการประเมินผลการใช้นิทานเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการไม่เก็บของเล่น ของเด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโรงเรียนอนุบาลห้วยคต จังหวัดอุทัยธานี โดยการประเมินจากเด็ก ดังนี้

1) ค่าเฉลี่ยของคะแนนสังเกตพฤติกรรมการเก็บของเล่น ก่อนและหลังการใช้นิทาน โดยใช้แบบสังเกตพฤติกรรม

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้แบบสังเกตพฤติกรรม จำนวน 10 ข้อ มีเกณฑ์การให้คะแนนแบบรูปิกส์ 3 ระดับ 3 คะแนน แต่ละช่วงคะแนนและความหมายดังนี้

- 3 คะแนน ปฏิบัติได้ดี (7-10 ข้อ)
- 2 คะแนน ปฏิบัติได้ (4-6 ข้อ)
- 1 คะแนน ปฏิบัติได้บางครั้ง (1-3 ข้อ)

วิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสังเกตพฤติกรรม ด้วยค่าสถิติ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

บทที่ 4
ผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่องการพัฒนาพฤติกรรมการเล่นของเด็กปฐมวัย ระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโรงเรียนอนุบาลห้วยคต จังหวัดอุทัยธานี โดยใช้นิทาน ผู้วิจัยได้สังเกตพฤติกรรม และประเมินค่าคะแนนจากพฤติกรรมจำนวน 3 สัปดาห์ มีรายการประเมิน 10 รายการ ดังนี้

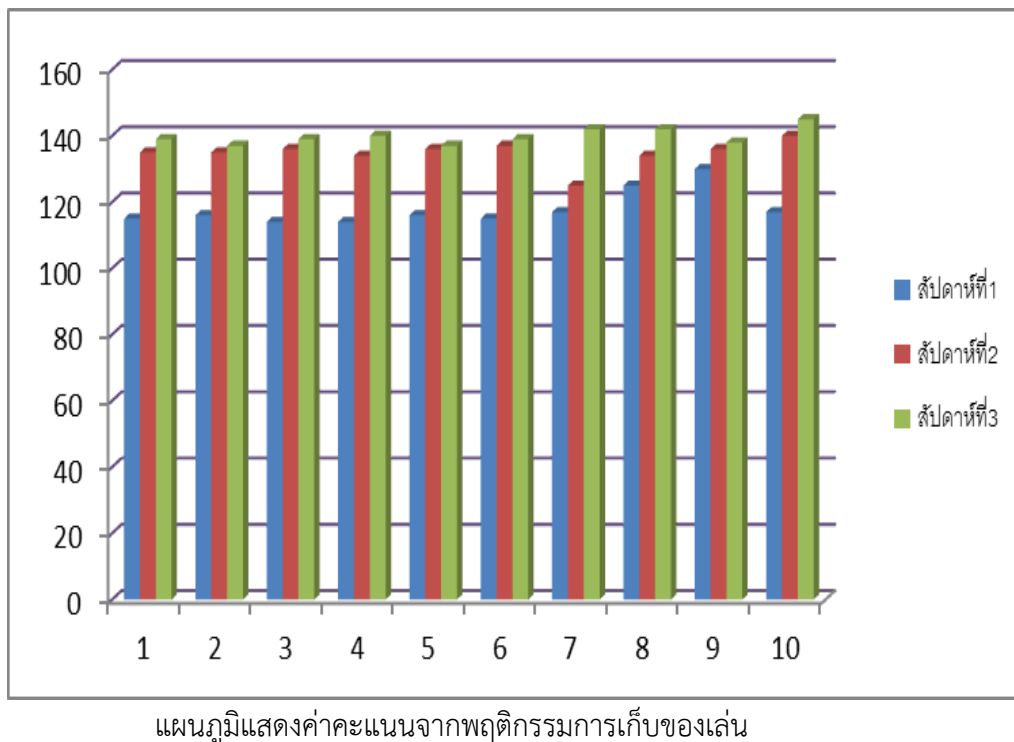
- 1.เก็บของเล่นอย่างถนุถนอม   2.ไม่ส่งเสียงดังขณะเก็บของเล่น
- 3.ไม่แย่งกันเก็บของเล่น   4.เก็บของเล่นทุกครั้งโดยไม่ต้องเตือน
- 5.เก็บรวบรวมของเล่นได้ครบถ้วน   6.จัดเก็บของเล่นเข้าชุด ลงกล่อง ตะกร้า ได้อย่างเรียบร้อย
- 7.จัดวางของเล่นใส่ตู้ได้ถูกต้องอย่างเรียบร้อย   8.ช่วยเหลือเพื่อนเก็บของเล่น
- 9.ยิ้มแย้มแจ่มใสขณะเก็บของเล่น   10.จัดเก็บของเล่นเสร็จเรียบร้อยแล้วตามที่กำหนด

โดยมีคะแนนเต็มรายการละ 3 คะแนน ดังนั้น เด็กจะมีคะแนนสำหรับการปฏิบัติ 10 รายการต่อวัน มีคะแนนเต็ม 30 คะแนน เมื่อเด็กปฏิบัติพฤติกรรมครบใน 1 สัปดาห์ หรือปฏิบัติกิจกรรมครบ 5 วัน คะแนนรวมจึงเป็นสัปดาห์ 150 คะแนน ผู้วิจัยจึงนำคะแนนในแต่ละสัปดาห์ของเด็กทุกคน มาแสดงเป็นคะแนนรวม จำนวน 3 สัปดาห์ ดังนี้

ตารางแสดงค่าคะแนนจากการพฤติกรรมการเล่นใน 3 สัปดาห์

เลขที่	คะแนนก่อนจัดกิจกรรม (คะแนนเต็ม 150)	คะแนนรวม 450 คะแนน		
		สัปดาห์ที่ 1	สัปดาห์ที่ 2	สัปดาห์ที่ 3
1	98	115	135	139
2	99	116	135	137
3	97	114	136	139
4	96	114	134	140
5	99	116	136	137
6	97	115	137	139
7	100	117	125	142
8	102	125	134	142
9	99	130	136	138
10	100	117	140	145
รวม	987	1179	1348	1398
คะแนนเฉลี่ย	98.7	117.90	134.80	139.80
ร้อยละ	6.58	78.60	89.87	93.20
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	1.68	5.03	3.66	2.40

จากตารางแสดงค่าคะแนนการพฤติกรรมการเก็บของเล่น ของเด็กชั้นปฐมวัย ใน 3 สัปดาห์ เป็นการเก็บคะแนนจากกลุ่มเป้าหมาย 10 คน ที่เป็นเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 1 การพัฒนาพฤติกรรมการไม่เก็บของเล่นให้เป็นระเบียบ ของเด็กปฐมวัย ระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโรงเรียนอนุบาลห้วยคต จังหวัดอุทัยธานี มีรายการประเมิน 10 รายการ คือ 1.เก็บของเล่นอย่างถนัด 2.ไม่ส่งเสียงดังขณะเก็บของเล่น 3.ไม่แย่งกันเก็บของเล่น 4.เก็บของเล่นทุกครั้งโดยไม่ต้องเตือน 5.เก็บรวบรวมของเล่นได้อย่างครบถ้วน 6.จัดเก็บของเล่นเข้าชุด ลงกล่อง ตะกร้า ได้อย่างเรียบร้อย 7.จัดวางของเล่นใส่ตู้ได้ถูกต้องอย่างเรียบร้อย 8.ช่วยเหลือเพื่อนเก็บของเล่น 9.ยิ้มแย้มแจ่มใสขณะเก็บของเล่น 10.จัดเก็บของเล่นเสร็จเรียบร้อยแล้วตามที่กำหนด เด็กมีคะแนนจากผลการพัฒนาพฤติกรรมการไม่เก็บของเล่น รายสัปดาห์ ตลอด 3 สัปดาห์ มีค่าเฉลี่ย เพิ่ม จาก 117.90 ,134.80 และ 139.80 ตามลำดับ มีค่าร้อยละ เพิ่ม จาก 78.60 ,89.87 และ 93.20 ตามลำดับ และ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ลดลง 5.03 ,3.66 และ 2.40 ตามลำดับ

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การพัฒนาพฤติกรรมการเล่นของเด็กปฐมวัย ต้องมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมตั้งแต่เด็ก ทั้งนี้เพราะเด็กเป็นวัยแห่งการเรียนรู้ สามารถเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็ว ซึ่งมีผลโดยตรงต่อพฤติกรรมรวมทั้งมีการพัฒนาด้านร่างกายที่เหมาะสมตามวัยต่อไป จากการศึกษาเอกสารงานและวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทำให้ผู้วิจัย สนใจในการใช้นิทานในการพัฒนาพฤติกรรมการเล่นเป็นแนวทางหนึ่ง ที่เหมาะสมกับบุคลิกภาพและความพร้อมของเด็กปฐมวัย ดังรายละเอียดการดำเนินงานดังต่อไปนี้

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อพัฒนาพฤติกรรมการเล่นของเด็กปฐมวัย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยคือเด็กชั้นปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโรงเรียนอนุบาลห้วยคต จังหวัดอุทัยธานี อนุบาลปีที่ 1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 10 คน

วิธีวิจัย

1) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ หลักในการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์ แนวคิดรูปแบบการจัดกิจกรรมเสริมประสบการณ์

2) พัฒนาแบบสังเกตพฤติกรรมพัฒนาพฤติกรรมการเล่นของเด็ก ดำเนินการดังนี้ 1) ศึกษาเอกสาร ทฤษฎีและหลักการที่เกี่ยวข้องกับสำหรับเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 1 2) ดำเนินการสร้างแบบสังเกตพฤติกรรมการเล่นสำหรับเด็กชั้นอนุบาลปีที่ 1 จำนวน 10 ข้อ เป็นแบบ Check List 3) สร้างคู่มือในการดำเนินการสังเกต 4) นำแบบสังเกตที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อปรับปรุงแก้ไขและตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา(IOC) ซึ่งค่า IOC ที่ใช้ได้มีค่าตั้งแต่ .50 ขึ้นไป 5) ปรับปรุงแก้ไขแบบสังเกต แล้วนำไปทดลองใช้กับกลุ่มเป้าหมาย

3) พัฒนารูปแบบนิทาน ดำเนินการดังนี้ 1) กำหนดจุดประสงค์ว่าต้องการสอนอะไรให้กับเด็ก 2) วางโครงเรื่องและตรวจสอบความเหมาะสม 3) ลงมือเขียนตามโครงเรื่องที่วางไว้ 4) ตรวจสอบความถูกต้องของภาษาและวางโครงเรื่อง 5) นำนิทานที่สร้างขึ้นเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน เพื่อปรับปรุงแก้ไขและตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา(IOC) ซึ่งค่า IOC ที่ใช้ได้มีค่าตั้งแต่ .50 ขึ้นไป 6) ปรับปรุงแก้ไข แล้วนำไปทดลองใช้กับกลุ่มเป้าหมาย

4) ขึ้นสรุปและประเมินผล

นำแผนการจัดประสบการณ์ แบบสังเกตพฤติกรรม รูปแบบนิทาน จากข้อ 1-3 ให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ตรวจสอบความเหมาะสม ความเป็นไปได้แล้วหาค่าความสอดคล้อง(IOC) มีเกณฑ์ประเมินดังนี้

เห็นว่าสอดคล้อง	ให้คะแนน	+1
ไม่แน่ใจ	ให้คะแนน	0

เห็นว่าไม่สอดคล้อง ให้คะแนน -1

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC คือ ดัชนีความสอดคล้องของแบบสังเกตพฤติกรรม
 $\sum R$ = ผลรวมคะแนนของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคน
 N = จำนวนผู้เชี่ยวชาญ
 ทั้งนี้ เกณฑ์ IOC อยู่ในระดับเท่ากับ หรือมากกว่า .50 ขึ้นไป ถือว่ามีความสอดคล้อง และคัดเลือกไว้ใช้ ถ้าต่ำกว่า .50 ให้พิจารณาเหตุผลเป็นรายข้อ เพื่อนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุง
 5) ผู้วิจัยปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัย

เด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 1 มีพฤติกรรมการเก็บของเล่น มีพัฒนาการที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง ตลอด 3 สัปดาห์ มีค่าเฉลี่ย เพิ่ม จาก 117.90 ,134.80 และ 139.80 ตามลำดับ มีค่าร้อยละ เพิ่ม จาก 78.60 ,89.87 และ 93.20 ตามลำดับ และ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ลดลง 5.03 ,3.66 และ 2.40 ตามลำดับ

การอภิปรายผล

ผลจากการใช้กิจกรรมเล่านิทานเพื่อพัฒนาพฤติกรรมการไม่เก็บของเล่น ปรากฏว่า เด็กปฐมวัยชั้นอนุบาลปีที่ 1 มีพฤติกรรมการ เก็บของเล่นเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้เป็นผลมาจากมีกระบวนการพัฒนาและการดำเนินการอย่างเป็นระบบ กล่าวคือ เริ่มตั้งแต่การวิเคราะห์ พัฒนาการ และคุณลักษณะตามวัย การวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กำหนดแนวทางในการวิจัย กำหนดขอบเขตการดำเนินงานการเตรียมงานโดยการพัฒนาเครื่องมืออย่างเป็นระบบ นำไปทดลองใช้เพื่อหาประสิทธิภาพและมีการวางแผนและเตรียมงานเพื่อการนำไปใช้ อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วยกิจกรรมดังต่อไปนี้

1. กิจกรรมการเสริมสร้างแรงจูงใจ ได้แก่ นิทานเรื่องนานาเก็บของเล่น, กระจกน้อยไม่มีระเบียบ , หินหอนงไม่เก็บของเล่น

2. กิจกรรมการให้แรงเสริมแลกเปลี่ยนได้แก่

2.1 ชวนให้เด็กช่วยเก็บของเล่น

2.2 บอกข้อดีและข้อเสียของการไม่เก็บของเล่น

การจัดกิจกรรมดังกล่าวสอดคล้องกับ แนวคิดของ เพ็ญศรี อภัยนอก(2552:บทคัดย่อ)ได้ ศึกษาการใช้นิทานที่มีเหตุผลปรับพฤติกรรมเด็กให้เป็นพฤติกรรมที่พึงประสงค์ ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มที่มีผู้ปกครองเล่านิทานที่มีเหตุผลพร้อมการอธิบายชี้แจงเหตุผลประกอบมีคะแนนพฤติกรรมที่พึงประสงค์มากกว่ากลุ่มที่ไม่ได้รับการฟังนิทานใดๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กลุ่มที่มีผู้ปกครองอ่านนิทานที่มีเหตุผลให้ฟังอย่างเดียวมีคะแนนพฤติกรรมที่พึงประสงค์มากกว่ากลุ่มที่ไม่ได้รับการฟังนิทานใดๆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กลุ่มที่มีผู้ปกครองเล่านิทานที่มีเหตุผล

พร้อมการอธิบายชี้แจงเหตุผลประกอบกับกลุ่มที่มีผู้ปกครองอ่านนิทานที่มีเหตุผลให้ฟังอย่างเดียวมีคะแนนพฤติกรรมที่พึงประสงค์ไม่ต่างกัน กลุ่มที่มีผู้ปกครองอ่านนิทานที่มีเหตุผลพร้อมการอธิบายชี้แจงเหตุผลประกอบมีคะแนนพฤติกรรมที่พึงประสงค์หลังการทดลองมากกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กลุ่มที่มีผู้ปกครองอ่านนิทานที่มีเหตุผลให้ฟังอย่างเดียวมีคะแนนพฤติกรรมที่พึงประสงค์หลังการทดลองมากกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นอกจากนี้ ปาริชาติ บุญกอง(2555: บทคัดย่อ)ได้ศึกษาความมีวินัยในตนเองด้วยกิจกรรมการจัดเก็บของเล่น พบว่า กิจกรรมการจัดเก็บของเล่น โดยการสร้างแรงจูงใจด้วยนิทานและการแสดงบทบาทสมมติ เพื่อนำไปสู่การสร้างข้อตกลงในการเก็บของเล่น และเสริมแรงด้วยสติ๊กเกอร์รูปหัวใจนำไปติดที่สมุดเด็กซึ่งเด็กได้จัดทำขึ้น เมื่อปฏิบัติตามข้อตกลงได้ครบ 5 วันต่อสัปดาห์ สามารถนำไปแลกสติ๊กเกอร์ที่ตนเองชอบได้ ผลการวิจัยเด็กปฐมวัยชั้นอนุบาล มีวินัยในตนเองเพิ่มมากขึ้น

ข้อเสนอแนะ

จากประสบการณ์ด้านการสอนและประสบการณ์ที่ได้รับจากการดำเนินกิจกรรมเล่านิทานพัฒนาพฤติกรรมที่ไม่เก็บของเล่นของเด็กปฐมวัย ครั้งนี้สามารถสรุปเป็นข้อเสนอแนะดังนี้

- 1.ก่อนนำไปใช้ผู้จัดประสบการณ์ต้องศึกษาหลักสูตร แนวคิดเกี่ยวกับการส่งเสริมพัฒนาการด้านต่างๆตลอดจนเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการไม่เก็บของเล่น ให้เข้าใจอย่างชัดเจนเพื่อประยุกต์แนวคิด หลักการและทฤษฎี มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด
- 2.การดำเนินการพัฒนาพฤติกรรมที่ไม่เก็บของเล่นของเด็กปฐมวัย มักถูกมองว่าเป็นเรื่องเล็กน้อยไม่สำคัญ แต่ความเป็นจริงแล้ว เป็นจุดเริ่มต้นที่จะสร้างเด็กให้มีระเบียบวินัยให้เกิดขึ้นกับเด็ก แต่ต้องมีวิธีการและกระบวนการที่เหมาะสมและต่อเนื่องค่อยเป็น ค่อยไป
- 3.ก่อนดำเนินกิจกรรมต้องเตรียม สื่อ วัสดุ อุปกรณ์มาเป็นอย่างดี เพราะเด็กมีช่วงความสนใจสั้นต้องจัดกิจกรรมการเล่านิทานให้เด็กมีความประทับใจ จะเป็นการสร้างแรงจูงใจได้เป็นอย่างดี
- 4.การกำหนดเวลาในการเล่านิทานควรใช้เวลาประมาณ 15-20 นาที เพราะเด็กมีความสนใจสั้น
- 5.การวิจัยครั้งนี้สามารถนำไปใช้กับเด็กที่ขาดระเบียบวินัย
- 6.ก่อนดำเนินการจะต้องมีข้อมูลหรือสารสนเทศที่สมบูรณ์ ถูกต้องชัดเจน กล่าวคือต้องมีการวิเคราะห์ พัฒนาการ คุณลักษณะตามวัย พฤติกรรม โดยต้องใช้เครื่องมืออย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้ทราบถึงปัญหาอย่างแท้จริง
- 7.เลือกวิธีการหรือสื่อที่จะนำมาจัดทำหรือพัฒนาโดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับความพร้อมวุฒิภาวะ ความต้องการ ความถนัด และความสนใจของเด็กในแต่ละช่วงอายุ

ข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาทำวิจัยครั้งต่อไป ผู้วิจัยเสนอว่าควรทำกิจกรรมเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเด็กปฐมวัยในด้านอื่นๆอีกนอกเหนือจากการพัฒนาพฤติกรรมที่ไม่เก็บของเล่น นอกจากนี้การวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาพฤติกรรมที่ไม่เก็บของเล่นให้เด็กปฐมวัยควรดำเนินการกลุ่มประชากรหรือกลุ่มเป้าหมายอื่นที่มีลักษณะเฉพาะต่อไป

บรรณานุกรม

- จินตนา จันรดา .(2550).บทคัดย่อวิทยานิพนธ์ จากนิทานแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ต่อการพัฒนาพฤติกรรม
รับผิดชอบต่อเด็กปฐมวัย และจัดพิมพ์โดยมหาวิทยาลัย
- ปาริชาติ บุญกอง .(2550).บทคัดย่อวิทยานิพนธ์ จากการสร้างแรงจูงใจด้วยนิทานเพื่อสร้างความมี
วินัยในตนเอง และจัดพิมพ์โดยมหาวิทยาลัย
- เพ็ญศรี อภัยนอก .(2552).บทคัดย่อวิทยานิพนธ์ จากการใช้นิทานเพื่อปรับพฤติกรรมเด็กให้เป็น
พฤติกรรมที่พึงประสงค์ และจัดพิมพ์โดยมหาวิทยาลัย
- รัชณี หลวงขาว(2556).บทคัดย่อวิทยานิพนธ์ จากการศึกษาผลการใช้นิทานที่มีต่อการรับรู้ความมี
ระเบียบวินัยของเด็กปฐมวัย และจัดพิมพ์โดยมหาวิทยาลัยราชธานี

ภาคผนวก
แผนการจัดประสบการณ์

แผนจัดประสบการณ์การเล่นเรื่อง นานาเก็บของเล่น
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โรงเรียนอนุบาลห้วยคต
สัปดาห์ที่.....วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....เวลา.....
ภาคเรียนที่.....ปีการศึกษา.....

จุดประสงค์

1. เพื่อพัฒนาความมีวินัยในการเล่นได้รู้จักเล่นของเล่นแล้วเก็บเข้าที่
2. เพื่อปลูกฝังลักษณะนิสัยให้กับเด็กได้รู้จักเล่นของเล่นแล้วเก็บเข้าที่
3. เพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ในด้านความมีวินัยในการเล่น

ขั้นตอนดำเนินกิจกรรม

ขั้นนำ

ครูและเด็กร่วมกันสนทนาและทำกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะของร่างกายอย่างอิสระตามเพลงเก็บของ

ขั้นสอน

1. ครูสนทนากับเด็กถึง เรื่อง นานาเก็บของเล่น
2. ครูนำหนังสือนิทานขึ้นมาพร้อมกับพูดคุยกับเด็กและถามเด็กว่า “เด็กๆ ใครอยากฟังนิทานบ้างคะ”
3. ครูเล่านิทาน เรื่อง นานาเก็บของเล่น ให้เด็กๆ ฟัง
4. ครูสนทนากับเด็กถึงเนื้อหาในนิทาน และถามคำถามกับเด็กๆ
“มีตัวละครอะไรบ้าง”
“เด็กๆ คิดว่าตัวละครแต่ละตัวเป็นอย่างไร”

ขั้นสรุป

ครูสรุปถึงพฤติกรรมของตัวละครแต่ละตัว เพื่อจะได้นำข้อคิดจากนิทานมาเป็นแนวทางให้เด็กปฏิบัติตามเพื่อพัฒนาวินัยในตนเองเรื่องการเก็บของเล่น

สื่ออุปกรณ์

1. เพลง เก็บของ
2. นิทาน นานาเก็บของเล่น

การวัดและประเมินผล

1. สังเกตจากการร่วมกิจกรรมการฟังนิทานและการตอบคำถาม
2. เครื่องมือในการวัดและประเมินผล

เกณฑ์การประเมิน

ระดับ 3 หมายถึง ปฏิบัติได้ดี

แผนจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เรื่อง นานาเก็บของเล่น
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โรงเรียนอนุบาลห้วยคต
สัปดาห์ที่.....วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....เวลา.....
ภาคเรียนที่.....ปีการศึกษา.....

จุดประสงค์

1. เพื่อพัฒนาความมีวินัยในการเก็บของเล่นได้รู้จักเล่นของเล่นแล้วเก็บเข้าที่
2. เพื่อปลูกฝังลักษณะนิสัยให้กับเด็กได้รู้จักเล่นของเล่นแล้วเก็บเข้าที่
3. เพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ในด้านความมีวินัยในการเก็บของเล่น

ขั้นตอนดำเนินกิจกรรม

ขั้นนำ

ครูและเด็กร่วมกันสนทนาและทำกิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะของร่างกายอย่างอิสระตามเพลงเก็บของ

ขั้นสอน

1. ครูสนทนากับเด็กถึง เรื่อง นานาเก็บของเล่น
2. ครูนำหนังสือนิทานขึ้นมาพร้อมกับพูดคุยกับเด็กและถามเด็กว่า “เด็กๆ ใครอยากฟังนิทานบ้างคะ”
3. ครูเล่านิทาน เรื่อง นานาเก็บของเล่น ให้เด็กฟัง
4. ครูสนทนากับเด็กถึงเนื้อหาในนิทาน และถามคำถามกับเด็กๆ
“มีตัวละครอะไรบ้าง”
“เด็กๆ คิดว่าตัวละครแต่ละตัวเป็นอย่างไร”

ขั้นสรุป

ครูสรุปถึงพฤติกรรมของตัวละครแต่ละตัว เพื่อจะได้นำข้อคิดจากนิทานมาเป็นแนวทางให้เด็กปฏิบัติตามเพื่อพัฒนาวินัยในตนเองเรื่องการเก็บของเล่น

สื่ออุปกรณ์

1. เพลง เก็บของ
2. นิทาน นานาเก็บของเล่น

การวัดและประเมินผล

1. สังเกตจากการร่วมกิจกรรมการฟังนิทานและการตอบคำถาม
2. เครื่องมือในการวัดและประเมินผล

เกณฑ์การประเมิน

ระดับ 3 หมายถึง ปฏิบัติได้ดี

ระดับ 2 หมายถึง ปฏิบัติได้

ระดับ 1 หมายถึง ปฏิบัติได้เป็นบางครั้ง

แผนจัดประสบการณ์การเรียนรู้ เรื่อง หนึ่งหน่องไม่เก็บของเล่น
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โรงเรียนอนุบาลห้วยคต
สัปดาห์ที่.....วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....เวลา.....
ภาคเรียนที่.....ปีการศึกษา.....

จุดประสงค์

1. เพื่อพัฒนาความมีวินัยในการเก็บของเล่น
2. เพื่อปลูกฝังลักษณะนิสัยให้เด็กได้รู้จักเล่นของเล่นแล้วเก็บเข้าที่
3. เพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ในด้านความมีวินัยในการเก็บของเล่น

ขั้นตอนดำเนินกิจกรรม

ขั้นนำ

ครูและเด็กร่วมกันสนทนาและร้องเพลง เก็บของเล่น และทำตามจินตนาการ

ขั้นสอน

1. ครูสนทนากับเด็กถึงนิทาน เรื่อง หนึ่งหน่องไม่เก็บของเล่น
2. ครูนำหนังสือนิทานขึ้นมาพร้อมกับพูดคุยกับเด็กและถามเด็กว่า “เด็กๆ ใครอยากฟังนิทานบ้างคะ”
3. ครูเล่านิทาน เรื่อง หนึ่งหน่องไม่เก็บของเล่น ให้เด็กๆ ฟัง
4. ครูสนทนากับเด็กถึงเนื้อหาในนิทาน และถามคำถามกับเด็กๆ
“มีตัวละครอะไรบ้าง”
“เด็กๆ คิดว่าตัวละครแต่ละตัวเป็นอย่างไร”

ขั้นสรุป

ครูสรุปถึงพฤติกรรมของตัวละครแต่ละตัว เพื่อจะได้นำข้อคิดจากนิทานมาเป็นแนวทาง ให้เด็กปฏิบัติตามเพื่อพัฒนาวินัย ในตนเองเรื่องการเก็บของเล่น

สื่ออุปกรณ์

1. เพลงเก็บของเล่น
2. นิทาน เรื่อง หนึ่งหน่องไม่เก็บของเล่น

การวัดและประเมินผล

1. สังเกตจากการร่วมกิจกรรมการฟังนิทานและการตอบคำถาม
2. เครื่องมือในการวัดและประเมินผล

เกณฑ์การประเมิน

ระดับ 3 หมายถึง ปฏิบัติได้ดี

ระดับ 2 หมายถึง ปฏิบัติได้

ระดับ 1 หมายถึง ปฏิบัติได้เป็นบางครั้ง

แบบสังเกตพฤติกรรมการเก็บของเล่น

คำชี้แจง ให้กาเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับพฤติกรรมที่เกิดขึ้น

เลขที่	1.เก็บของเล่นอย่างถูกละเลย			2.ไม่สนใจสิ่งของขณะเก็บของเล่น			3.ไม่แย่งกันเก็บของเล่น			4.เก็บของเล่นทุกครั้งโดยไม่ต้องเตือน			5.เก็บรวบรวมของเล่นได้อย่างครบถ้วน			6.จัดเก็บของเล่นเข้าชุด ลงกล่อง ตะกร้า ได้อย่างเรียบร้อย			7.จัดวางของเล่นในตู้ได้ถูกต้องที่อย่างเรียบร้อย			8.ช่วยเหลือเพื่อนเก็บของเล่น			9.ยิ้มแจ่มใสขณะเก็บของเล่น			10.จัดเก็บของเล่นเสร็จเรียบร้อยแล้วตามที่กำหนด			รวม
	3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	3	2	1	
1																															
2																															
3																															
4																															
5																															
6																															
7																															
8																															
9																															
10																															

เกณฑ์การประเมิน

ระดับ 3 หมายถึง ปฏิบัติได้ดี

ระดับ 2 หมายถึง ปฏิบัติได้

ระดับ 1 หมายถึง ปฏิบัติได้เป็นบางครั้ง

สัปดาห์ที่ 1

สัปดาห์ที่ 2

สัปดาห์ที่ 3

ชื่อเรื่อง การพัฒนาพฤติกรรมการไม่เก็บของเล่น เด็กปฐมวัย ชั้นอนุบาลปีที่ 1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
โรงเรียนอนุบาลห้วยคต จังหวัดอุทัยธานี โดยใช้นิทาน

ผู้เขียน นางสาวปัทมา วชิระสูตร

ปริญญาคณะศึกษาศาสตร์บัณฑิต(การศึกษาปฐมวัย)

ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร.อารีย์ พรหมเล็ก

อาจารย์ ดร.สุนทร เทียนงาม

อาจารย์ ดร.สุภากร วสุโกคิน

อาจารย์ ชนม์ธิดา ยาใจ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาพฤติกรรมการไม่เก็บของเล่น ของเด็กปฐมวัย
รูปแบบการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบทดสอบกลุ่มเดียว ได้มาโดยวิธีการสุ่มตัวอย่าง อย่างง่าย ด้วยการ
เจาะจงมา 1 ห้องเรียน กลุ่มเป้าหมายคือนักเรียนชาย-หญิง อายุ 3-4 ปี ชั้นอนุบาลปีที่ 1 ศูนย์พัฒนา
เด็กเล็กโรงเรียนอนุบาลห้วยคต จังหวัดอุทัยธานี จำนวน 10 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่
สังเกตพฤติกรรมการเก็บของเล่น ก่อนทำกิจกรรมเล่านิทาน และหลังทำกิจกรรมเล่านิทาน ระยะเวลา
20 นาที

โดยใช้กิจกรรมการเล่านิทาน ประกอบไปด้วย แผนการจัดประสบการณ์ จำนวน 3 แผน และ
ชุดนิทาน 1 ชุด จำนวน 3 เล่ม คือ แผนการจัดประสบการณ์ที่ 1 นิทานเรื่องนานาเก็บของเล่น แผนการ
จัดประสบการณ์ที่ 2 นิทานเรื่อง กระรอกน้อยไม่มีระเบียบ แผนการจัดประสบการณ์ที่ 3 หินก้อน
ไม่เก็บของเล่น โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบทดสอบ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ
และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า ในการจัดกิจกรรมเล่านิทาน เพื่อพัฒนาพฤติกรรมการไม่เก็บของเล่น ของ
เด็กปฐมวัย ตลอดระยะเวลา 15 วัน วันละ 20 นาที พบว่าเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเด็กเล็กโรงเรียน
อนุบาลห้วยคต จังหวัดอุทัยธานี มีพฤติกรรมการเก็บของเล่น สูงขึ้นตามลำดับต่อเนื่อง ตาม ค่าเฉลี่ย
ค่าร้อยละ และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ดังนี้ สัปดาห์ มีค่าเฉลี่ย เพิ่ม จาก 117.90 ,134.80 และ
139.80 ตามลำดับ มีค่าร้อยละ เพิ่ม จาก 78.60 ,89.87 และ 93.20 ตามลำดับ และ ค่าเบี่ยงเบน
มาตรฐาน ลดลง 5.03 ,3.66 และ 2.40 ตามลำดับ

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความกรุณาอย่างสูงจาก อาจารย์ ดร.อารีย์ พรหมเล็ก อาจารย์ ดร.สุนทร เทียนงาม อาจารย์ ดร.สุธากร วสุโกศล และอาจารย์ ชนม์ธิดา ยาใจ อาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัย ที่กรุณาให้คำแนะนำปรึกษาแนะนำตลอดจนปรับปรุงแก้ไข ข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างดี ผู้วิจัยตระหนักถึงความตั้งใจจริงและความทุ่มเทของ อาจารย์ และขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณ นายณัฐนรี ดีเทียน นายกองค้การบริหารส่วนตำบล นายบุญเรือง เตชะวิวัฒน์กุล ผู้อำนวยการกองการศึกษา และนางปราณี หุมมาลี หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งเป็น ผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้ความอนุเคราะห์ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย จนทำให้งานวิจัยสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

อนึ่ง ผู้วิจัยหวังว่า งานวิจัยฉบับนี้จะมีประโยชน์อยู่ไม่น้อย จึงขอมอบส่วนดีทั้งหมดนี้ ให้แก่เหล่าคุณอาจารย์ที่ได้ประสิทธิประสาทวิชาจนทำให้ผลงานวิจัยประโยชน์ต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง และขอมอบ ความกตัญญู กตเวทิตา แต่บิดา มารดา และผู้มีพระคุณทุกท่าน สำหรับข้อบกพร่องต่างๆ ที่อาจเกิดขึ้น นั้น ผู้วิจัยขอน้อมรับผิดเพียงผู้เดียว และยินดีจะรับฟังคำแนะนำจากทุกท่านที่ได้เข้ามาศึกษา เพื่อเป็น ประโยชน์ในการพัฒนางานวิจัยต่อไป

ปัทมา วชิระสูตร
กรกฎาคม 2560